

TOIMENPIDEALOITE 142/2010 vp

Metsätilojen perintö- ja lahjaverotuksen muuttaminen

Eduskunnalle

Metsätilat ovat eriarvoisessa asemassa verrattuna maataloihin. Metsätilat ovat uhkaavasti pirstaloitumassa pieniksi erillään oleviksi tiloiksi. Metsätilat, joilla on peltoa tietty hehtaarimäärä, ovat edullisemmassa asemassa kuin pienet metsätilat. Siksi metsätilojen perintö- ja lahjaveroa olisi voitava käsitellä yhdenvertaisesti verrattuna yrityksiin ja maataloihin. Viitataan toimenpidealoitteeseeni TPA 74/2006 vp.

Metsä vaatii kasvaakseen päätehakkuukäiseksi nopeimmillaan eteläisessä Suomessa pelto-koivikkona 50 vuotta ja pisimmillään männikkönä Lapissa yli 110 vuotta. Se on nykyisessä kvartaalitaloudessa pitkä aika. Keskimääräisesti metsän kasvu taimesta tukkipuiksi kestää 80—100 vuotta, ja sinä aikana tilalla tehdään kahdesta kolmeen sukupolvenvaihdosta. Metsäomistuksen vaihtumisen tavallinen väli on 30 vuotta.

Tällä hetkellä metsän uutta omistajaa rasittavat siis päätehakkuuvaiheen suurin tuloihin sisältyvät eivät vain aiemmat ja nyt tulevat uudistamiskulut, vaan myös isän ja isoisan maksamat perintö- ja tai lahjaverot. Vaikka yksittäisessä tapauksessa ei kyse ole suuresta summasta, se silti rasittaa metsätalouden matalaa tuottoastetta, joka on noin 3—4 % sijoitetulle pääomalle. Lisäksi verotus vaikuttaa heti uuden omistajan talouteen.

Sukupolvenvaihdosta suunnittelee vuosittain yksin Häme-Uudenmaan metsäkeskuksen alueella yli 700 henkeä. Koko maassa luku on 8 000—10 000 sukupolvenvaihdosta vuodessa. Kun tiedetään, että tiloista vain noin 20 % vaihtaa omistajaa suvun ulkopuolelle, ei metsätilojen mu-

kaanotto perintö- ja lahjaverohuojennukseen ole yhdentekevää metsätaloudelle elinkeinona.

Metsän keskikoko on noin 27 hehtaaria Etelä-Suomessa, ja pirstoutuminen merkitsee yleensä metsän hoidon ja hakkuun vähenemistä, kun tilakoko pienenee. Tällaisen tilan lunastushinta on puustosta riippuen 50 000—100 000 euroa. Lahjaveroa menisi noin 5 600—16 000 euroa. Sukupolvenvaihdoksen verotulojen, noin 50 miljoonan euron, saamatta jääminen tulee valtiolle pääosaltaan takaisin, kun yleensä käy niin, että omistajan vanhetessa työt niin hakkuu- kuin hoitopuolellakin jäävät tekemättä ja teettämättä. Uuden isännän tullessa tilalle hoitotyöt käynnistyvät yhdessä hakkuiden kanssa.

Tilan pirstoutuessa perinnönjaon yhteydessä vaikkapa tavalliseen kahteen osaan metsän taloudellinen hoitaminen voi käydä kannattamattomaksi. Eli työ jää tekemättä ja siitä yleensä mukana seuraava taloudellinen hyöty niin metsäpaikkakunnalle kuin omistajan asuinkunnallekin jää saamatta. Metsä työllistää vielä nykyäänkin välittömästi noin neljä henkeä ja välillisesti toisen mokoman seurannaisvaikutuksista puhumatakaan. Eikä kannata unohtaa, että puu on meillä uusiutuva luonnonvara, luonnonriikkaus, jonka merkitys BKT:stä on edelleen koko maassa 9,5 %, alueittain jopa yli 20 %.

Tällä hetkellä lähes joka toinen tilakauppa tuo uudeksi omistajaksi kaupunkilaisen, joka näin ollen oman työn ohessa on osa-aikainen metsänhoitaja. Hän yleensä käyttää palveluita metsäpaikkakunnalla, mikä merkitsee aina työtä ja toimeen-

tuloa paikallisille, metsät kun edelleen ovat maalla, vaikka omistajat asuvat taajamissa ja kaupungeissa. Näin ollen sutjakka sukupolvenvaihdos ilman tarpeetonta taloudellista raskautta, joksi perintö- ja lahjavero voidaan mieltää, pitää omalla tavallaan maaseutua elinvoimaisena ja antaa siellä asuville mahdollisuuden työhön ja toimeentuloon. Metsätalouden rinnastaminen yritystoimintaan on tätä päivää, jossa osa-aikai-

nen maanviljelys tai muu yritystoiminta yhtä usein toimii palkatulla työvoimalla omistajan johtaessa toimintaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin metsätilojen perintö- ja lahjaveron saattamiseksi yhdenvertaiseen asemaan maatalojen ja yritysten verotuksen kanssa.

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2011

Tuija Nurmi /kok